

ЖЕНИШОК

1

Начальник відділу пропаганди та агітації політвідділу Дніпровського пароплавства О. А. В. сидів у себе вдома за письмовим столом і тер собі лоба, кріпко задумавшись.

О. А. В. писав тези для своєї публічної доповіді на тему: "Моральні риси радянської людини".

Коли О. А. В. дійшов до того розділу тез, де говориться про радянську сім'ю, про обопільну поведінку подружжя, чоловіка й жінки, задум на його чолі ще поглибшав, а тертя лоба ще поенергійнішало.

І от якраз у цей самий момент потихеньку увійшла до кімнати О. А. В. його маленька онучка, постояла трохи, подивилася на свого діда та раптом і запитала:

— Дідусю!

— Ну, чого тобі? — нервово здригнувся О. А. В.

— Розкажи мені, дідусю, як ти заміж виходив?

Дід був глибоко замислений, він одразу не второпав, про що саме його запитує онучка, і щоб спекатися настирливо цікавої дівчинки, між іншим кинув:

— Що таке ти, дитинко, мелеш? Хіба діди заміж виходять, діди женяться! Це — поперше, а подруге — про який саме заміж ти запитуєш: про перший, чи про другий, чи про...

Потім раптом, зрозумівши, що він чогось такого з передум'я наторочив, люто закричав:

— Заберіть дитину! Куди ви там, баби з матерями, дивитеся, щоб вам очі повилазили! Не вмієте, ідоли триклятущі, дитини доглядати, так зацементуйте їй рота, щоб воно мені тут різних дурниць не верзло! Що, ви не знаєте, що я тези про радянську сім'ю пишу, про ставлення до жінки, до дітей! А воно мені, бісеня, заважає! Геть звідси!

Дитинка в плач, бабуся — дружина О. А. В. — за дитину та з кімнати.

— Що ти такого, дитинко, там дідусеві наговорила? Чого він так розлютувався? — втихомирюючи онучку, запитувала бабуся.

Онучка, витираючи ревні сльозенята, схлипувала:

— Я... хотіла, щоб... дідусь... мені розказав... як він.... заміж... виходив.

— Ох, яка ти, дитинко, необережна! Дідусь дуже гніваються, коли їх про це запитують! Та ще тоді, коли вони пишуть про "моральні риси радянської людини".

2

Після доповіді про "моральні риси" О. А. В. раптом зник з квартири, де він проживав з дружиною, двома доньками й онучкою.

Нема день, нема другий, нема третій.

Спочатку сім'я його не дуже турбувалася, бо знала свого главу, як людину жваву, енергійну, таку, що не без того, щоб чимось там і захопитися.

— Ну, — думали собі В. рідні,— пішов, може, десь нові моральні риси розшукувати, а може, надивившись Тарзана, чкурнув у ліс, виліз на осику та котові, замість мавпи, хвоста крутить і кричить: "Увавааааа!"

Мало чого з людиною не буває, та ще коли їк весні йдеться. Людина ж іще не стара, їй усього ще тільки під п'ятдесят! Ще порох порошок! Ще порох порошок!

Хіба ми навесні не спостерігаємо такого, що йде вже зовсім ніби літненька людина, йде, ціпком підпирається, суне собі поволеньки, покахикує, проходить під каштаном, а на каштані брунька тільки: "пук!", а людина тільки: стриб!..

Без ціпка підстрибує! Як молода!

Весна, хоч що ви собі там говоріть і думайте, — а вонатаки — весна!

Отже, В. рідні свою главу спочатку не розшукували. "Повернеться!" — думали собі. А воно нема та й нема!

— Ну, — почали хвилюватися рідні,— скільки ж можна ті риси розшукувати!? За такий час не тільки на доповідь, на цілу книжку можна їх поназбирувати! А скільки можна на осиці Тарзаном сидіти? Ні, тут щось не те, — вирішили рідні.— Тут не рисами і не осикою пахне!

Метнулися на розшуки. Знайшли свого дідуся-татуса!

Тобто як вам сказати: отак, як подивитися, вони його знайшли, а як подивитися отак, так вони його зовсім не знайшли.

Притулилися таточко до іншої мамочки.

Ролю тої іншої мамочки почала виконувати заступник голови Дніпровського басейнового комітету профспілки річників К. О. А., вона ж

водночас і заступник голови виконкому Подільської райради депутатів трудящих по роботі серед жінок.

От що значить неправильно зрозуміти свою власну лекцію: "Моральні риси радянської людини".

Зрозуміти, так сказати, діаметрально навпаки.

Хоч, положим, О. А. В. до цього не звикати!

Перед нами лежить документ про те, що В. ще 1941 року, під час Вітчизняної війни, будиши комісаром госпіталю, у Воронезькому ЗАГСІ розвівся й наново одружився.

Так і написано:

Зверху: "Зареєстрований у розлучі 30 грудня 1941 р."

Знизу: "Зареєстрований у шлюбі 30 грудня 1941 р."

А сім'я, з якою він побрався 1925 року, жила десь там, у тилу, благаючи долю, щоб зберегла їм їхнього батька й чоловіка.

Де та воронезька сім'я — невідомо, бо після демобілізації В. повернувся до своєї старої родини, з якою й жив до останнього часу, коли його потягло на новину.

...А що гадає нова наречена, К. О. А.?

Який вона дає приклад для жінок, що ними вона іменем райради керує?

Нововипеченому женишкові та його нареченій — гоорькоо!

Ф'ю! Ф'ю!

Одружилися молодята. В Єнакієві, Сталінської області[7] Єнакієве — велике промислове місто. Донбас. Народ там любить одружуватися. Виростуть, вивчатися, почнуть працювати, покохають одне одного і до ЗАГСу. Молодому подружжю дають сімейну квартиру.

Так от: одружилися, значить. Та й кажуть:

— Гроші в нас єсть! Квартира — єсть. Купимо ми, значить, собі: двоспальне ліжко, стола, стільців, шифон'єра, шафу для книжок. І таке інше теж купимо! Ходімо!

І пішли. Ішли, йшли по Єнакієву:

— Де ж той мебльовий магазин?

— Ага, ось! Мебльовий магазин (так на фанері написано) відділу робітничого постачання металзаводу!

Зайшли. Сидить дядя, а перед дядею один незграбний великий стіл, на якому крейдою написано: "Проданий". Пішли далі.

— Ага, ось! Мебльовий магазин № 8 "Змішторгу". Сидить дядя. Вони до дяді:

— Ми хочемо купити ліжко, м'який диван і т. д., і т. д.

— Ф'ю! Ф'ю! — свиснув дядя. — Чого захотіли?!

— Не буває?

— Буває, та дуже рідко! Дістати, — питаєте, — де? Можливо, що на базарі дістанете. А то в Сталіно, чи в Горлівці, чи в Києві, чи в Харкові, чи в Москві! Мало де можна дістати! Тільки не в Єнакієві.

...Хороше місто Єнакієве. А от щоб полежати після обіду на дивані, треба їхати в Сталіно.

...Єнакієвські торггорганізації! Ф'ю! Ф'ю!

"ОТАК РОБІТЬ, ЯК Я РОБЛЮ..."

Директор школи С. Г. П. прибіг до фізкерівника К. з криком:

— До нас їде...

— Ревізор? — перебив К.

— Гірше! — підстрибнув С. — Інспектор Вінницької облнаросвіти Л. до нас їде! Он хто до нас їде!

— А чого вона до нас їде?

— А того вона до нас їде, щоб перевірити, як ми малописьменність та неписьменність зліквідували!

— Ой! Ойойой! — тоді вже й собі підстрибнув К. Що ж робити?

Трапилося це наприкінці лютого 1952 року в селі Великій Бушинці Немирівського району Вінницької області. І трапилося це з такого приводу.

Переписом на 1 вересня 1951 року в селі Великій Бушинці виявлено, що там затаїлося кілька десятків неписьменних і малописьменних.

Педагогічна рада школи доручила навчити їх грамоти К. та його дружині Р. О. В.

Їм було доручено уточнити, скільки є в селі неписьменних і малописьменних, утворити групи й організувати навчання.

Було це восени 1951 року.

Ухвалили, потім не створили умов, потім забули, потім К. взагалі махнув на це рукою, потім ото й трапилося:

— Ой! До нас їде інспектор Л.! Що робити? Ой! Ви гадаєте, не придумали, що робити? Придумали!

...— Ти пиши протоколи засідань, де ми, мовляв, обговорювали динаміку ліквідації.

...— Ти заповнюй журнали відвідувань... — Ти проставляй оцінки!

...— Ти біжи клич учнів 3–4 класів, хай швиденько диктанти пишуть! Тільки не кращих, а гірших учнів; щоб більше помилок було!

...— Ну, миттю!

— А як забажає інспектор побачити когось із "ліквідованих"?

— Скажи тещі, хай під неписьменну підмалюється, сидить і чекає!

— Та в мене така теща, що мене ліквідує! Хай краще ваша!

— Добре, моя підмалюється! Приїхала Л...

Все їй було показано, розказано...

— Ой молодці! Ой молодці! — заойкала Л. — Оце робота! Зразкова робота! А можна побачити когонебудь із навчених?

— Аякже! Така була темна, така темна, що ніколи й книжки не бачила, а тепер самі побачите!

Увійшла теща, низенько вклонилася.

— Навчилися, бабусю, читати?

— Аякже! І зразу:

— Ми не раби! Раби не ми! Ми були рабами! К. підказує:

— Ви, бабусю, пальчиком, пальчиком водіть!

Теща зиркнула на К., а палець у неї аж засмикало, щоб у дулю зсукатися, проте повела по книжці пальчиком:

— Ми не раби! Раби не ми!

Задоволена й радісна, повернулася Л. до Вінниці.

Потім уже було підписано протоколи іспитів, одержано за роботу гроші і т. д., і т. ін.

...Вінницький обласний відділ народної освіти після інформації Л. виніс спеціальну постанову, де роботу по ліквідації неписьменності і малописьменності в с. Великій Бушинці рекомендував, як зразковий приклад для всієї області.

Постанову цю розіслано по всіх райвно:

— Ліквідуйте так, як ліквідують у селі Великій Бушинці! Наслідуйте їх!

ЗДОРОВЕНЬКІ БУЛИ!

Директорові

Костянтинівського цегельного заводу "Червоний будівельник" Г. С. С.

Дозвольте зайти, Григорію Семеновичу! Можна? Я — на хвилиночку!.. Тихо, тихо, тихо! Не лайтесь! Дуже вас прошу, не лайтеся! А коли вже ви без лайки не можете, то хоч не так уже брутально, не з такими поверхами, інкрустаціями й викрутасами, як "криєте" ви, Григорію Семеновичу, своїх підлеглих, неважаючи ні на звання, ні на вік, ні на стать!

Давайте хоч на сьогодні пристойно поговоримо!

Як ся маєте, Григорію Семеновичу?

Екскаватором здобуваєте плинну чи вручну?

Вручну, кажете? "Дутик", кажете, не дає?

Ото гемонський той "дутик"?!

На ВолгоДоні, у Сталінграді, в Каховці, в Куйбишеві, на далекій Амудар'ї екскаватори перемогли всіх "дутиків", а вас "дутик" переміг... Сильний дуже він у вас.

Як план? Скільки браку?

Та киньте, прошу я вас, перо...

Одірвіться хоч на хвилиночку від чергового наказу про "сувору з попередженням"...

Ви ж за короткий час своїми наказами відпустили 536 покараньстягнень і довели вже до 2,5 (двох з половиною!) стягнення на кожного робітника й службовця, що мають щастя працювати під вашим "матовоповерховим" керівництвом!

Хочете довести середнє число стягнень до трьох, до п'яти, до десяти на штатну одиницю?

Я прекрасно розумію, що це робота дуже важка і дуже марудна, коли до неї ставитися з таким, можна сказати, ентузіазмом, як це робите ви!

І з такою, як би це сказати, скрупульозністю.

Догана... Сувора догана... Сувора догана з попередженням... Сувора догана з останнім попередженням.

Та й щедрі ж ви, нівроку, Григорію Семеновичу, на догани!

Головного механіка заводу т. Т. за цей тільки рік ви "нагородили": двома доганами, одною доганою з попередженням, трьома суворими доганами, двома суворими доганами з попередженням і трьома суворими доганами з останнім попередженням...

Це — не математика, а вже ніби якась містика, Григорію Семеновичу!

Самі подумайте: тричі останнє попередження!

Це щодо доган...

Ну, а там іще: "утримати із зарплати", "позбавити прогресивної оплати" і, накінець, — "до суду!".

І до того ви вже "досудикались", що народний суддя т. Е. заволав:

— Рррятуйте!

А ви на суддю і в прокуратуру, і в Міністерство юстиції:

— Судити не хоче!

Григорію Семеновичу! Коли ви своїх людей не жалієте, хоч народного суддю пожалійте!

Так же можна загнати людину!

А як у вас, Григорію Семеновичу, із спеціалістами?

Всіх уже порозгнали чи, може, хоч "на насіння" когось залишили?

Мені не хочеться нагадувати вам тут, скількох чоловіка спеціалістів ви звільнили (повашому, "вигнали") за короткий час, — ви це й самі добре знаєте!

Нагадаю тільки про комсомолку т. Р. Пам'ятаєте?

Тов. Р. каже:

— Брак!

А ви кажете:

— Перший сорт!

Де тепер т. Р.? Аж на Артемівському цегельному заводі.

І вам тепер спокійно: тепер уся продукція може йти без перепон першим сортом...

Здорово ж ви, Григорію Семеновичу, адмініструєте...

...Тихо, тихо, тихо, Григорію Семеновичу! Не лайтеся! Я зараз піду... Тихо, тихо, тихо... Я вийду, а ви вже тоді будуйте свої словесні поверхи аж до піднебесної канцелярії.

Мені ваша лайка не до серця.

Від вашого Перця

ЗДОРОВЕНЬКІ БУЛИ!

Лист до директора Народицької МТС (Житомирської області) А. М. П.

Здоровенькі були, Микито Павловичу! Ви знаєте, з чим я, Перець, маю (щоправда, не за дуже велику честь) вас, Микито Павловичу, привітати? Із силовим вашим рекордом. Я ніколи не думав, що ви такий силач! А ви взяли та самого В. перевернули... Якого В.?

Матвія Івановича, знатного майстра комбайнового збирання льону, того самого Матвія Івановича В., що торік зібрав льонокомбайном 127 гектарів льону, виконавши своє сезонне завдання майже на 300 процентів.

Цього року, як ви знаєте, Матвій Іванович зобов'язався зібрати 150 гектарів.

Він собі зобов'язався, а ви собі подумали:

"Дідька лисого збереш! Дивись ти, який ізнайшовся: рекорди дає, в газетах про нього пишуть, слава про нього по всьому Радянському Союзу лунає... А я що? Мені ніякої слави!"

І ви таки не дали М. І. В. виконати своє зобов'язання. Ви наказали в перший же день виключити в'язальну секцію, а потім зовсім зняли з роботи по збиранню льону комбайн В., коли він зібрав льон тільки з 72 гектарів.

От М. І. В. і не зміг виконати свого зобов'язання. Ваша, Микито Павловичу, зверху!

Далі. Матвій Іванович, відремонтувавши як слід льонообробну машину ТЛ40, зобов'язався обробити 400 центнерів високоякісного волокна. Обласне керівництво вирішило біля його агрегату провести семінар машиністів льонообробних машин.

Він собі зобов'язався, а ви собі подумали:

"Дідька лисого обробиш! Я тобі дам рекордів, я тобі дам слави!"

Тількино пороз'їздилися учасники семінару, ви наказали забрати на інші роботи трактора від агрегату М. І. В. І робота припинилася на шість днів. Після втручання в цю справу райкому партії ви трактора повернули, та, проте, і в уса собі не дмухнули, щоб допомогти т. В. укомплектувати бригади для круглодобової роботи. Ви йому довго не давали динамо, не давали електролампочок, і агрегат ночами простоював.

Ваша — зверху!

Так, значить, Микито Павловичу, слави закортіло?

Ну, от я вас і прославляю: хай усі знають, як ви допомагаєте своїм знатним комбайнерам.

Хай усім відомо буде, як ви розвиваєте творчу ініціативу своїх працівників, як ви вставляєте їм палки в колеса. Хай усі довідаються, як ви дбаєте про підвищення продуктивності праці, як підтримуєте передове, прогресивне...

Поділіться нею, цією славою недоброю, з своїми обласними покровителями та опікунами — начальником управління сільського господарства т. П. і начальником управління МТС т. Т., які, засліпившись вашим підлабузницьким хлібосољством, не помічають ваших антидержавних витівок.

Та й т. Б. (того, що сільськогосподарським відділом у районі керує) — свого приятеля найщирішого — при цьому не забудьте.

Утішайте, зігрівайте цією славою серце!

Від вашого Перця

ЗДОРОВЕНЬКІ БУЛИ!

Лист Менделєві Ноєвичу Л., Мордкові Ароновичу В. та дванадцятьом іншим, котрі і т. д. і т. ін.

Здоровенькі були, Менделю Ноєвичу, Мордку Ароновичу та дванадцятєро інших, котрі, як і ви, трудяться на ниві нашої мотоциклетної промисловості на Київському мотоциклетному заводі, ніяк не зупиняючися на досягнутому.

З мотоциклетним вас привітом!

Як живеться, як працюється?

Скажіть, прошу я вас, дуже трудно, закінчивши сільськогосподарський інститут чи технікум, працювати в мотоциклетній промисловості?

Я питаю не про те, як після закінчення сільськогосподарського вузу влаштуватися чи на мотоциклетному заводі, чи навіть акушеркою, це, я знаю, не трудно: там дядя, там тьотя, там дідуся, там бабуса, там братишка, там блатишка, там завкадрами, а на Київському мотоциклетному заводі ще й секретар парторганізації О. М. — чи поодинці, чи гуртом, — дивись, і влаштують, і держать, та так держать, що ні райкоми, ні обкоми вирвати не можуть...

Кріпко оберігають вас усіх, як незамінних спеціалістів у мотоциклетному виробництві.

Молотовський райком партії[8] (Київ) ризикнув був направити вас працювати там, де вам належало працювати (в сільському господарстві), — куди там?! Він запропонував вам з'явитися до сільськогосподарського відділу обкому партії, щоб там оформитися... З вас 10 чоловіка — члени партії, а з'явилося тільки троє... Та й ці троє, на пропозицію обкому, не пішли до обласного управління сільського господарства! Ні! Ні!

Зразу всі похворіли!

Та так кріпко похворіли, що ви, Менделю Ноєвичу, чкурнули в командировку аж в Ірбіт (Свердловська область) аж до 29 січня 1953 року, а ви, Мордку Ароновичу, так захворіли, що 24 грудня і до райкому партії не в силах були з'явитися, і тільки аж через два дні (26.XII—52) теж махонули в Ірбіт мало не на цілий місяць...

Що воно за Ірбіт такий, що ви туди тікаєте, щоб з Києва на роботу по своїй спеціальності не їхати? Не Ірбіт, а просто всіх скорбящих радість...

Одне слово, викрутилися...

Ну, ще раз кажу, що це я, більш-менш, розумію.

А от мені дивно, як, приміром, закінчивши сільсько-господарський інститут, можна бути старшим інженером-технологом (Л., Г.), начальником цеху (В.), старшим інженером-конструктором (В.) і т. д. на мотоциклетному заводі?

Дозвольте вас трішки проекзаменувати.

Скажіть, будь ласка:

— Який вегетаційний період у переднього колеса в мотоциклі?

Або:

— На яку глибину треба орати під карбюратори і чи можна комбайнами косити урожай коробки швидкостей?

Я гадаю, що ви, як мотоагрономи, всі ці питання — раздва! — і на "відмінно"!

Бажаю вам у житті третьої швидкості і інших всіляких радіаторів та карбюраторів в ущільнені строки і на високому агротехнічному рівні.

Ходіть здорові (із заводу)!

Од усього серця.

Від Перця

И ХОРОШАЯ, И ПОЛЕЗНАЯ КНИГА

Какое замечательное, полезное дело делает редакция журнала "Крокодил", вышуская свою "Библиотеку "Крокодила"...

Скоро мы будем иметь удовольствие приветствовать крокодилцев с выпуском книги их библиотекой под № 100.

Большое это и полезное дело.

Мн, перчане, на Украине подхватили пример "Крокодила", издаем "Библиотеку "Перця", и вотвот выйдет первый десяток перчанской библиотеки.

93 книга "Библиотеки "Крокодила" — шестнадцать фельетонов Е. Весенина под названием "Будем знакомы".

Е. Весенин познакомил читателей с целым "букетом" тех типов, о которнх в партийной прессе и на партийных съездах и конференциях говорят:

"Зла в нашей жизни немало и фальшивих людей немало. Для их разоблачения нам нужна острая, беспощадная сатира".

Вот с такими фальшивыми, вредными людьми и познакомил нас Е. Весенин в своей книге.

Правду говоря, знакомство с такими людьми нам, читателям, не особенно приятно, — но автор в этом никак не виноват, — он сделал полезное дело, показав их широкой советской общественности, и никакого нет сомнения, что после выхода книги Е. Весенина таких людей будет меньше.

Книга написана просто, ясно, хорошим литературным языком, иллюстрирована хорошими рисунками художника Б. Фридкина и фотографиями "героев".

Нужны ли эти фотографии, уже печатавшиеся в журналах и газетах?

Безусловно, нужны.

Некоторые "шляпы", возможно, уже исправились и перестали быть разинями и шляпами, но все прекрасно понимают, что автор борется не с Петром Петровичем или Сергей Сергеичем, а борется он с известным общественным явлением, носителем которого были Петры Петровичи и Сергей Сергеичи... Исправились — хорошо! И другим наука будет.

Читаем книгу Е. Весенина: и смешно, и горько! Хорошо: смех не для смеха! Это и есть сатира!

А как не засмеяться, читая, например, такой акт из фельетона "Проделки морфея":

"Сего числа в 3 часа ночи по Сергеевскому переулку д. № 7, кв. 13, упал из окна из своей комнаты со 2го этажа грн Й. Петр Николаевич. Причина падения, со слов Н., за естественной надобностью. Прнгнул из окна впросонках при сновидении, как будто бы на даче, ще и проживал лето, где окна низкие и часто в шутках прыгали из окна. Упал грн Н. гольш, в одних трусах. Запаха алкогольных напитков нами замечено не было, последний нами и был отправлен со "скорой помощью" в больницу".

Не смешивай дачи с городом! Не прыгай из окна!

Хорошая книга!

ВИТРИШКИ

Деякі наші кооператори по деяких наших крамницях, деяких наших сільських (та й не тільки сільських) споживчих товариствах скидаються

на того класичного кооператора, що був дуже чемним, дуже ввічливим і обслуговував своїх покупців дуже делікатно.

— У вас є гвіздки? — запитували того кооператора.

— Що, прошу? — дуже ввічливо перепитував кооператор.

— Гвіздків мені треба!

— Яких вам треба гвіздків? — ще чемніше перепитував кооператор.

— Та таких гвіздків, щоб можна було прибити дошку чи там обаполка.

— Значить, вам треба великих гвіздків?

— Ні, не сказав би, щоб дуже великих.

— Так тоді, може, вам потрібні маленькі гвіздки?

— Та ні, й не маленькі...

— Ага, розумію! Вам, значить, треба середніх гвіздків?

— От, от, вроді як середніх!

— Розумію! На жаль, дорогий товаришу, у нас нема ні великих, ні середніх, ні маленьких гвіздків! А от, може, вам вухналю треба?

— Та не завадило б у вухналю!

— Вухналю, на жаль, у нас нема, а ви візьміть пудри! Поголितесь, потім попудритесь, і тоді і не щемить, і не свербить...

От зайдіть ви, приміром, у крамницю в селі Бужанці, або в селі Кам'яний Брід, або в Хиженцях (всі ці села Лисянського району) та й запитайте:

— А чи не можна у вас купити хустку?

— Нема.

— А картуза?

— Нема.

— А лопату?

— Нема!

— А зубну пасту, а заварний чайник, а зубний порошок, а газову лампу, а радіоантену, а учнівський пенал, а гуталін, а чорнил, а соску для немовляти, а ґноту для лампи?

— Нема, нема і нема!

У Кучківській філії Яблунівського ССТ нема скла і для вікон, і для ламп.

У Боярській крамниці під час перевірки не було цигарок. У селі Вотилівка нема в продажу чаю, оцту.

— Так дайте ж хоч горілки! Вип'ю з горя сто грам!

— Нема!

По багатьох крамницях Лисянського району нема в продажу гасу.

А тим часом на 1 серпня на складах Лисянської райспоживспілки із цього краму, крім голови райспоживспілки тов. Шульги, було скла для вікон 300 ящиків, лампового скла № 7 і № 10—1.900 штук, оцту — 600 пляшок, вина різного — 612 пляшок, цигарок різних більш як 300 тисяч штук, лопат різних 500 штук, зубного порошку 1000 коробок, пасти зубної 40 десятків, чайників заварних 500 штук, гуталіну 5 тисяч коробок, сосок — 800 штук, ґнотів для ламп 4 тисячі і т. д.

Оперативність, як бачите, у Лисянської райспоживспілки точнісінько така сама, як у Омелька з "Мартина Борулі":

— Якби ж чоловік крила мав? А то поки встанеш, поки дійдеш...

...А чого, власне, посміхається голова Маньківської райспоживспілки тов. В.?

В перевірених 18 торговельних підприємствах не було фасованої солі, а в крамниці № 4 Соколівського ССТ взагалі не було ніякої солі...

По багатьох сільських крамницях нема кави, нема чаю, зубного порошку, цигарок, махорки, вина, горілки.

Голова Бабанської райспоживспілки тов. П. махає рукою.

— Та що там говорити: та я й виділеного мені гасу не вибираю, хоч у Бабанській, Доброводській, Вишнєпільській, Оксанинській, Сушківській, Легедзинській та по інших крамницях гасу нема! Нема, та й уже!

— А чим же вечорами народ світить?

— Очима! Гарячі в його очі! Особливо в парубків та дівчат! А старі хай спати лягають!

Голова Шполянського радгоспробкоопу тов. С. зрадів:

— А я гадав, що тільки по моїх крамницях нема гасу та солі. А воно я неодинокий, слава тобі господи!

— А чим же ви торгуєте? — запитали ми працівників прилавка по цих крамницях.

— Витрішками!

"Не так, як в Одесі,— подумали ми. — В Одесі, там справа інша".

— Дайте мені склянку води!

— Вам із сиропом чи без сиропу?

— Ні, мені без сиропу!

— А без якого вам сиропу?

Оце обслуга! Це вам не витрішки!

ВОВК ЧИ СОБАКА

Група мисливців с. Октябрського Добропільського району Сталінської області — Дан, Барвинський, Бодрий, Соболь та Калашник — 20 жовтня 1953 року облавою вбили двох вовчиць. Не вовків, а вовчиць. Шкури надіслали у Добропільську контору райзаготживсировини. Завскладом Роберт понюхав вовчі шкури.

— Собаки! — каже.

— Як собаки, коли це вовки, та ще й вовчиці? — запротестували мисливці.

— Собаки! Отакий і в мене колись собака був, — каже Роберт. — Сірий! Гавкав! Ви мене не піддурите: я на собаках собаку з'їв!

Послали шкури в Харків, на базу, — Польова вулиця, № 87.

З Харкова надійшов акт:

— Вовки! Два! Кавказькі!

Та то дідько з ними, що вони кавказькі, а от, чи самці вони, чи самиці, ніяк мисливці цього не доб'ються, а від цього залежить винагорода: за самицю належить більша премія.

Ну що порадити товаришам мисливцям?

Понашому, слід скласти такого акта:

— Я націлився, а вона в цей момент пудрилась!

Може, тоді харківські спеціалісти повірять, що таки справді була вовчиця.

А Роберта треба навчити, як одрізняти вовка від собаки.

Скажіть йому, що собака гавкає і що його звать Шарик, а вовк виє і звать його навпаки — Вовчикбратик.

ВСУЄ ЗАКОНИ ПИСАТИ...

У Вільховатці на Харківщині будують школусемилітку за типовим проектом.

Школа мала бути збудована до 25 серпня 1953 року.

10 грудня 1953 року обласна інспекція Державного архітектурнобудівельного контролю відмовилася скликати державну комісію для приймання школи в експлуатацію, бо багато було ще недоробок.

Місцеві районні організації екнули:

— Е! Що нам державний контроль! Займай школу! Учись, хлопці!

І вчаться хлопці в недоробленому вогкому, з несправним опаленням будинку.

Актом від 10 грудня 1953 року констатовано багато відхилень од проекту, а саме: у квартирі директора замість санвузла збудовано кладовку; при кімнаті техперсоналу не збудовано тамбура й кладовки; у кімнаті техперсоналу нема кухні; у самій школі замість санвузла збудували класну кімнату...

І т. д. ... І т. ін. ...

Взагалі, коли прочитаєш того акта, виходить, що школу будували не за типовим проектом, а за типовим відхиленням від проекту.

І дивно робиться: навіщо ж тоді проекти?

Може, спеціально для того, щоб їх ігнорувати?

Так тоді взагалі краще будувати на "шалайбалай", а воно, може, візьме та й "получиться", як у проекті.

Школу будував Харківський обласний трест № 2 Міністерства житловоцивільного будівництва УРСР, з чим ми його й вітаємо.

КОНТОРА ПИШЕ...

На підставі постанови Ради Міністрів УРСР і ЦК КП України від 20 серпня 1953 року "Про заходи для поліпшення постачання молока дітям раннього віку по містах та промислових центрах України" Міністерства сільського господарства, охорони здоров'я та легкої й харчової промисловості в жовтні 1953 року затвердили тимчасову інструкцію по відбору молочних ферм у колгоспах та в радгоспах для цієї справи і санітарні правила по одержанню молока на таких фермах.

Керуючись цією інструкцією, обласні управління сільського господарства в Києві, Харкові і т. д. обслідували й одібрали ферми для постачання молочним кухням молока.

Ясно?

Ясно!

Але як же, щоб при такій нагоді "контора" та не записала...

Ну, і з'явився так званий "санітарний паспорт молочної ферми" аж на 63 артикули та ще й з двома підартикулами, заступником міністра охорони здоров'я УРСР т. Б. затверджений.

Чого тільки нема в тому "санітарному паспорті"!..

...11. Як часто вивозиться гній...

...13. Відстань гноєсховища від ферми...

...17. Убиральня є, нема; двері в ній є, нема (підкреслити).

...31. Чи є рукомийник...

...32. Чи має доярка руки перед доїнням...

...37. Чи миються дійниці...

Майте на увазі, що це паспорт для ферми, що п вже комісія одібрала для постачання дітям молока.

Невжетаки автори паспорта припускають, що в нас є молочні ферми, де не миються дійниці, де доярки не миють руки?

А найсерйозніше в тому паспорті запитання... ...29. Чи підв'язується корові хвоста: так, ні (підкреслити).

А що робити в таких випадках: хвоста корові прив'язали, а вона, гемонська, взяла та й висмикнула?

Проопало молоко! Та ще коли на фермі електродоїння!

...Люблять у деяких наших "конторах" пописати, ой же ж і люблять!

АЖ ПАЛЬЦІ ЗНАТИ!

Як їхати з Чигирина (це Черкащина) на Олександрію (це вже Кіровоградщина), так зразу за Чигирином буде хороше село Галаганівка, а за Галаганівкою буде теж хороше село Стецівка. Галаганівку ви проїдете, а до Стецівки на цей раз не доїздить, а біля містечка повертайте ліворуч на дорогу, що веде в село Бітове.

Доріжка там блаґенька, проте проїхати можна.

Так ви будете їхати, їхати та й доїдете до річки Тясмина.

Власне, як по совісті сказати, то там Тясмин уже не річка, а широченький рівчак, шлюзом перетятий.

А чого воно, запитаєте ви, з хорошої річки Тясмина зроблено рівчак?

Пояснити це ми не можемо, бо не знаємо. Подейкують, що з річки значно легше зробити рівчак, ніж з рівчака річку.

А шлюз, запитаєте ви, навіщо? Та й не один, кажуть, шлюз, а цілих три, чи що?

Теж достеменно нам не відомо. Дехто каже, щоб вода з Тясмина тим рівчаком зовсім не витекла у білий світ, а дехто, которі сердитіші, ті пояснюють:

— То вони риби з Дніпра в Тясмин не пускають! Ну, одне слово, гідромеліорація...

Гідромеліорація, звичайно, річ дуже корисна. Головне в тому — як вона здійснюється.

Спробуйте, наприклад, подивитися на роботу, — коли це можна назвати роботою, — Кіровоградського обласного меліоводбуду, де начальником т. С, а головним інженером т. М.

Ще як під'їздите ви до того, — ну вже, хай буде! — Тясмина, вас вражає величенька, так гектарів на шістдесят, ділянка землі, де стирчить убоге бадилля рідкуватої махорки, щось таке ніби

виприндилося на капусту, похнюпилися сухопечальні кущі помідорів, а на величенькому шматі землі повипиналися із землі щурячі хвостики...

— Що воно таке? — дивуєтеся ви.

— То, звиняйте, наша цибуля! — скажуть вам.

А потім із тремтінням, сердитим тремтінням у голосі скажуть вам, що то і є ділянка поливної землі колгоспу імені Жданова (село Стецівка Чигиринського району Черкаської області), і розкажуть вам історію цієї поливної землі.

Печальну вам розкажуть історію!

Ні, вірніше, не печальну, а обурливу!

Ще в 1951 році Кіровоградський (тоді Чигирин належав до Кіровоградської області) меліоводбуд зобов'язався побудувати на Тясміні помпу, провести труби і т. п., щоб обводнювати оту саму земельну ділянку.

А колгосп імені Жданова зобов'язався заплатити Кіровоградському меліоводбуду 74.002 карбованці і, крім того, виконати, за договором, на 28.935 карбованців земляних робіт.

Колгосп імені Жданова свої зобов'язання виконав чесно: гроші заплатив, роботу зробив та ще й 12 кубометрів дощок позичив меліоводбудові.

Дошки, між іншим, у степу значно дорожчі, ніж меліоводбудове "їйбо, віддам!".

Що зробив Кіровоградський меліоводбуд?

Помпу сякутаку він поставив і труби сякітакі попрокладав...

— Ну! Раздва! Помпонули!

Воно води сьорбнуло, біля помпи бризнуло, обводнило виконробові роботу і засюрчало не по трубах, а куди йому забажалося — на всі боки!

Пастушки були дуже задоволені: "хвонтан" у степу!

Четвертий рік плачуть сто з гаком тисяч колгоспних грошей, щороку колгоспники готують землю для обводнювання, сіють, садять, бо щороку Кіровоградський меліоводбуд обіцяє:

— Готуйтеся! На цей раз уже як поллється, як поллється, так тільки холоші підкочуйте та спідниці підтикайте!

Правда, кіровоградські меліоводбудівці приїздять, молотком по помпці цокають, труби ніби пригвинчують, цементом навкруги ляпають:

— Давай!

Воно тільки біля помпи: чвирк!

А тоді ще до керівництва колгоспу:

— Готове! Приймай! Підписуй акт! Та ще й з криком!

І так четвертий рік!

Сміються люди...

А воно зовсім не смішно!

Коли підрахувати, скільки це все колгоспові коштує, ой, як це не смішно!

Не кажучи вже про сто тисяч колгоспної готівки, скільки щороку вкладається праці, насіння і т. д.

Хто за це все відшкодує колгоспові імені Жданова?

Ми гадаємо, що все це підрахувати можна, і хто відшкодуватиме, прокуратура теж має змогу встановити...

А от хто відновить престиж обводнювального землеробства, вщерть скомпрометований у Чигирині такою "роботою" Кіровоградського меліоводбуду? Хто?

УДАЙБУДИ

Ви, мабуть, були на будівництві Каховської гідроелектростанції? Не були?

Коли не були, то в журналах та в газетах фото бачили? Правда, грандіозне будівництво?

Перемички, котловани, електрика, бетон, гудрон, веселий народ і веселі пісні... Каховка — на Дніпрі.

У сивий Дніпро вливається сивувата річка Сула, а вже Сула приймає в себе чудесну, тихомрійну, казковоколискову річку Удай, з очеретяноосоковими берегами, із задумливими над водою вербами...

А які були в Удаї щуки! А язі! А соми!

Як гнався, кажуть, віщий Олег за печенігами, підскочив до Удаю, а печеніги бігли лісом, і дуже, кажуть, прудко, так він, Олег, щоб перерізати їм шлях, кинувся на човнах по Удаю. Не наздожене. Закинули неводи, наловили сомів, язів та щук... І що придумали? Соми у човнах у корінь, дві щуки на пристяжку, а язів — на винос: наздогнали — і на капусту печенігів порубали. Із сомів, та із щук, та з язів наварили юшки і добре після січі пополуднували.

Отака була риба в Удаї...

Ну, гаразд...

А причім тут Дніпро, Каховка, будівництво Каховської гідроелектростанції?

Де — Удай, а де — Каховка? "Где Днепр, — где имение?"

Так повинні ви знати, що на тихомрійному Удаї тепер теж провадиться велике будівництво.

І коли Каховське будівництво має на меті добробут народу, то Удайбуди мають зовсім протилежну ціль — вони похижацькому нищать народне добро.

Чому ми говоримо Удайбуди, а не Удайбуд?

Бо коли на Дніпрі в районі Каховки народ споруджує одну дамбу, то на Удаї споруджено загатдамб проти кожного села по п'ять, а то й більше...

Мета цих Удайбудів — виловити, винищити дощенту, позвірячому "зничтожити" нащадків отих самих сомів, щук та язів, що ними колись віщий Олег печенігів був випередив.

У Прилуцькому районі, по Удаю, від села Переволочної до села Рибці (відстань не велика!) перегачено річку в шести, а то й більше місцях.

Загати пороблено капітальні. Щоправда, без арматури, без бетону, проте всі загати ("язи" — іи> так вони звуться) побудовано з добірного будівельного лісу: з дубини, з сосни, вільхи і т. ін., скріплено добрими залізними скобамигаками, над якими кріпко потрудилися ковалі.

Це тільки між селами Переволочною й Рибцями.

А в інших місцях! Та таке ж саме коїться і в інших місцях на Удаю.

Бідолашній рибі нікуди поткнутися.

Взимку, особливо під час придухи, рибу ту виловлюється сотнями центнерів, велику і малу, живу й неживу. Великою й живою спекулюється, а малою та неживою годують свиней, птицю і т. ін.

Хто ж ці хижакі?

Це — безсовісні рибалки й нерибалки із сіл Рибці, Леляки, Красляни, Варва, Подище.

Рибу — глушать. Хто? 18 серпня 1954 року глушив рибу мешканець села Федот Г. Та хіба тільки він сам?

В районі урочища Сокільня, між селами Ладаном та Полонки, від основного річища Удаю вбік попрокопувані канали. Для чого? Під час придухи риба кидається в ці канали дихнути свіжим повітрям, бо там є джерела... Там їй і кінець. Із тих канав хижакі вигрібають заморену рибу...

Канави оберігаються, щоб, не дай бог, хтось "чужий" не зазіхнув на "їхнє" добро...

А спробуйте зауважити, присоромити...

— Іди, йди! Що — кілка забажав? Хазяїн знайшовся!

Не знайдете ви вже в цих місцях на Удаї ні сомів, ні щук, ні язів, що їх можна було б у човен запрягти... Винищили!

...Удай, ліси й луки над Удаєм кишать бракон'єрами.

В недозволений час, недозволеними способами винищують бракон'єри і птицю, і звіра.

Полювання 1954 року дозволено, як ми знаємо, з 21 листопада.

31 жовтня бачили мешканця села Подище Михайла Б. з убитим зайцем.

Того ж таки 31 жовтня бачили у мешканця Банківського хутора Данила Б. три свіжі лисичачі шкірки.

Таке враження, що на Прилуччині хижакам і бракон'єрам нема ніякого спину.

...А про це все, між іншим, писано і районному прокуророві, і голові районної Ради товариства мисливців та рибалок.

А що ж вони?

Очевидно, так: "Писала, мовляв, писака..."

0,5...

Ноль цілих і п'ять десятих... Чого?

Ви гадаєте: цукру, меду, мила, тоннокілометра чи ділового поросяти?
Не вгадали!

Ноль цілих і п'ять десятих заступника директора по господарській частині Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії Академії наук УРСР.

Отак, значить, постановила Президія АН: скоротити заступника директора по господарській частині.

А як усетаки інститут багатогалузевий, майна має багато, треба ж комусь і майном відати, і кредитами розпоряджатись, і майно постачати, і за майно відповідати, бо інститут має дорогу звуку і кіноапаратуру, виряджає експедиції, провадить сесії, конференції,— без господарника аж ніяк не перебутися, — знайшли мудре рішення: дати півлюдини.

Дано інститутіві замість цілого бухгалтера — півбухгалтера.

Так поволеньки-поволеньки можна дійти й до 0,5 цілого інституту етнографії.

А й справді: навіщо ціла пісня, коли можна проспівати півпісні, хоч би й так, наприклад:

Скину кужіль на майора, Ой, ще трішки, трішки, трішки,
Надокууучили!

Народ, очевидно, передбачив таке ставлення Президії АН до етнографії й фольклору і вже почав творити скорочені прикази, на кшталт: "Ори, мели, їж!"

Економія — економією, та не так же, як той казав: "Наше діло півняче: проспівав, а там хоч не розвидняйся!"

ХВОСТОВА МЕХАНІЗАЦІЯ

У колгоспі ім. Першого травня НовоОдеського району Миколаївської області на тваринницьких фермах нема ніякої механізації, нема підвісної дороги, нема автопоїлок. Ферми не мають запасу подрібнених кормів. Частогусто подрібнювач кормів ламається, не працює. Надої молока в цьому колгоспі найменші в районі.

І от на колгоспну ферму прибув директор Новоодеської МТС Н. І. М. разом із головним зоотехніком К. І. К.

— Ну, тепер справи в нас підуть! — зраділи колгоспники. — Почнеться механізація!

— Чому такі довгі хвости в корів? — суворо запитав директор МТС.

— Та... знаєте... влітку мухи, ґедзі... Вони обмахуються! — пояснив зніяковілий завфермою.

— Пообрізати хвости! Негайно! Махають хвостами, молоко тільки вимахують! — наказав М. і, вхопивши ножа, почав одтинати переляканим коровам хвости.

89 корів залишилися з обрізаними хвостами. Після такої операції молока в корів поки що не побільшало.

Товариш директор, очевидно, переплутав прислів'я, що молоко в корови на язиці, і вирішив, що молоко в неї у хвості. Не буде хвоста — молоко залишиться у вимені.

Отакий механізаторноватор!

Не треба казати т. М. й про те, що молоко в корови на язиці, а то ще почне язики коровам прикорочувати!

ІДІОСИНКРАЗІЯ

I

Ідіосинкразія — слово грецьке, але воно вже і в нашій мові набрало громадських, так би мовити, прав.

Ідіосинкразія — це своєрідний патологічний стан людського організму, коли той організм має збільшену, хоробливу вразливість на деякі речі.

На харчові, приміром, продукти...

Попоїсть людина, приміром, раків, а в неї тіло береться сверблячими пухирями, на людину нападає кропив'янка.

Є люди, що не переносять, наприклад, меду, груш, малини і т. д.

Хороблива вразливість буває на ліки. Усі люди вживають, приміром, хіни, або йодних препаратів, а є хворі, що покуштує крихту хіни і відразу глухне, в голові йому ніби кузня, руки дрижать...

У декотрих хворих від йоду висипають прищі на тілі, отікає горло і т. д.

Оце і є ідіосинкразія...

А от ви скажіть голові артiлі ім. Ленiна Сарненського району Ровенської області, що у нього ідіосинкразія на кури та іншу хатню птицю, він образиться:

— Таке казнащо й вигадують! Зродувіку не чув про ту ідіосинкразію!
— сердито заперечуватиме С.

— А чого ж у вашому колгоспі птиці нема? Ви маєте в артiлі 992 га зернових посівів, отже, вам за нормами слід узяти з iнкубаторної станції 3000 курчат, 400 каченят і 100 гусят. А ви відмовилися взяти молодняк, гордо заявивши: "Ми виконаємо м'ясопоставки гов'ядиною!"

Ну, що на таке запитання має відповісти тов. С?

Людина він здорова, на ідіосинкразію не слабує, а чим тоді пояснити таке його ставлення до птахівництва, що він може розбазарити на м'ясопоставки корів, волів, свиней, ризикуючи залишитися без молока і не виконати плану розвитку тваринництва.

Єдина, видать, причина:

— Співають клятi півні вранці, спати не дають! Або:

— Гусаків боюсь! Пам'ятаю, в дитинстві здоровенний гусак як засичить та як скубоне, проклятий, за сiдало, так і досі щемить! Я кби покiйна бабуса були віником не одігнали, він би мене з'їв! А ви кажете, щоб я гусей розводив! Хай вони вам подохнуть!

І нема тепер у колгоспі, яким керує голова, ані курочки, ані півника!

— Аз чого ж ви яєшню смажите? З поросячих хвостів?

Голова колгоспу ім. Ілліча Корецького району Ровенської області тов. Х. перевершив С. Він подав заявку на 1000 курчат.

Інкубаторна станція 18 квітня попередила колгосп, що привезе курчата.

Станція зробила, як їй і належить: за 10 день попередила про те, що курчата будуть.

28 квітня курчат привезли.

Завфермою артілі ім. Ілліча курчата прийняв.

29 квітня курчат побачив голова Х.

— Курчата? — суворо запитав Х.

— Курчата!

— Назад! Щоб мої очі їх не бачили!

І поїхали курчатка назад до інкубаторної станції.

А курчатка, коли їм тільки кілька днів як із яйця, — вони дуже тендітні, кволенькі, ніжні...

Попікалипопікали, поціпалипоціпали, голівками докірливо покивали і почали потихеньку дохнути.

Ми не знаємо, чи всі вони, бідолашні, поздихали, чи не всі, але частини їх уже нема. Це — факт.

Ну, що на це скажете, тов. Х.?

А чимось же треба все це пояснити? Без причини й болячка не сяде.

Давайте порадимо тов. голові, як йому виправдуватися. Говоріть, товаришу Х., так:

— Ідіосинкразія в мене! їйбо, правда! Куряча ідіосинкразія! Як почую" оте курчає "піпіпі", так у мене в серці теж отак — "піпіпі"! І колотиться серце, колотиться! Очі так і шукають де ті курчата! Думаю, як побачу — подавлю! І тількино курча попадеться мені на очі, під груди мені підпирає, і під ложечкою ніби квочка квокче: "квоквокво"!! Я вже не можу сам подавити курчат! Хватає сили тільки на те, щоб сказати: "Назад! Вези назад ув інкубатор, щоб очі мої їх не бачили!"

— Та ви б, товаришу Х., скільки б рогатої худоби врятували, якби у вас була птиця!

— Буду я з тими курчатами порпатися, коли я одним бугаєм тисячу курей переважу!

З

У нас є багато колгоспів, що мають од птахоферм великі прибутки, вони виконують м'ясопоставки птицею, отже, птиця їм зберігає велику рогату худобу, свині...

Бо вони справжні хазяї, вони дбають про птицю, і птиця їм відплачує добром за добрий догляд.

А на таких, звиняйте, хазяїв, про яких оце ми згадали, ні курка, ні качка, ні гуска, ні індик надиматися не будуть, щоб їм яйце знести.

— Хай самі несуться! — кажуть кури...

...Як дбаєш, так і маєш!

ПЕРОМ ПО ПЕРАХ

Прочитало я у № 9 "Барвінку" за 1955 рік вірш тьотіпоетеси М. Познанської "Веселий літній день" та й засмутилося. А чого я засмутилося?

А того я засмутилося, що тьотя-поетеса пишуть:

У небі ні хмарини: Веселий літній день. Вгорі якась пташина Співає
нам пісень.

А мені цікаво знати, яка саме пташка співає... Якась... Такої пташки, що звалося б "Якась", нема... Угорі? Де? На дереві чи в повітрі? Як у повітрі, то, може, то жайворонок? А на дереві — може, щиглик, може, чижик, може, синичка? Попрохайте тьотюпоетесу, щоб вона написала, яка саме пташка співала, і ще попрохайте, щоб надалі вона нас, дітей, не дратувала отакими віршамизагадками... А коли це справді загадка, чому редакція "Барвінка" не написала: "Відгадайте, діти!"

Далі тьотяпоетеса пише:

От бачиш, бір зелений: Над ним ясна блакить, Де берести і клени,
Там табір наш стоїть...

Тьотяботанік нам розказувала, що бір — це ліс, де росте сосна, ялинка та інші хвойні дерева, а тьотя Познанська пише, що там берести й клени ростуть...

Кому ж нам вірити?

"ОНОПРІЙ МІНІМУМ" ВІКТОРА БЕЗОРУДЬКА

Оповідання Віктора Безорудька, зібрані в окремому рукопису "Онопрій Мінімум", майже всі були друковані по різних газетах і журналах українських і російських, якот: "Україна", "Зміна", "Колгоспник України", "Крокодил", "Молодий колгоспник" і т. ін.

Віктора Безорудька, як автора оповідань з сатиричним та гумористичним забарвленням, читачі наші знають уже давненько і читають його залюбки, бо всі вони писані доброю українською мовою, талановито і на актуальні теми.

Видання окремої збірки його оповідань назріло, і появу її читач, безумовно, тільки привітає.

Ну, хто щиро не посміється з Онопрія Мінімума, якого так прозвала гостра на язик бригадир Одарка Верба за те, що він щороку виробляє тільки мінімум трудоднів.

І так би, може, й залишився до могили Онопрій Мінімумом, якби не довелося йому возити цілих чотири дні трудоднів одній сім'ї Махтея Дмитрюка. А потім свої трудодні довелося везти Онопрієві в кількох невеличких клуночках на величезній гарбі.

Автор пише:

"А люди, звісно, які в нас гостроязикі. Хто зустріне, той і гукне:

— Чи не підсобити?

— Бережи, Мінімум, волів, — надірвуться!" Звідки у нас отакі Мінімуми?

Автор дуже дотепно, засобом справжнього художника показує, де Мінімуми беруться.

"...два місяці лежав Онопрій на печі. Піч в його хаті простора, широка, з двома віконницями під стелею. Будував її ще дід. У ті давні часи заміняла піч і клуб, і хатучитальню, і кіно... Багато, мабуть, мудрих рішень приймалося на гарячому черені цієї монументальної споруди..."

Дідівська піч... Старе, зашкарубле — воно дає Мінімумів...

В кожному із зібраних десяти оповідань читач знайде щось оригінальне, своє, безорудьківське...

Віктор Безорудько знає життя, знає село, уміє бачити і вміє написати про побачене.

Цікаві оповідання.

Хороша буде книжка.